

Bài 4. **Vẽ theo mẫu** **KHỐI HỘP VÀ KHỐI CẦU**

I - MỤC TIÊU

- HS hiểu cấu trúc của khối hộp và khối cầu ; biết quan sát, so sánh, nhận xét hình dáng chung của mẫu và hình dáng của từng vật mẫu.
- HS biết cách vẽ và vẽ được mẫu khối hộp và khối cầu.
- HS quan tâm tìm hiểu các đồ vật có dạng hình khối hộp và khối cầu.

II - CHUẨN BỊ

Giáo viên

- SGK, SGV.
- Chuẩn bị mẫu khối hộp và khối cầu (mô hình bằng thạch cao hoặc giấy bìa hay gỗ sơn trắng).
- Ở địa phương nào không có điều kiện, có thể thay thế mô hình khối thạch cao bằng hộp phấn, hộp bánh, hộp đựng nữ trang và những loại quả có dạng hình khối cầu (quả bóng nhựa, quả cam,...).
- Bài vẽ của HS lớp trước.

Học sinh

- SGK.
- Giấy vẽ hoặc vở thực hành.
- Bút chì, tẩy.

III - CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC CHỦ YẾU

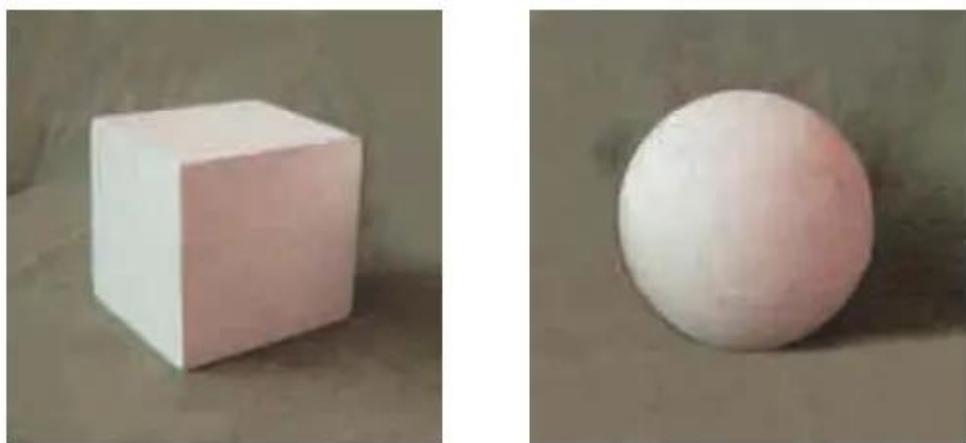
Giới thiệu bài

GV lựa chọn cách giới thiệu bài cho hấp dẫn và phù hợp với nội dung.

Hoạt động 1 : Quan sát, nhận xét

- GV đặt mẫu ở vị trí thích hợp (có thể đặt hai mẫu) ; yêu cầu HS quan sát, nhận xét về đặc điểm, hình dáng, kích thước, độ đậm, nhạt của mẫu qua các câu hỏi gợi ý sau :
  - + Các mặt của khối hộp giống nhau hay khác nhau ?
  - + Khối hộp có mấy mặt ?
  - + Khối cầu có đặc điểm gì ?
  - + Bề mặt của khối cầu có giống bề mặt của khối hộp không ?
  - + So sánh các độ đậm nhạt của khối hộp và khối cầu.
  - + Nêu tên một vài đồ vật có hình dáng giống khối hộp hoặc khối cầu.

- GV có thể yêu cầu HS đến gần mẫu để quan sát hình dáng, đặc điểm của mẫu ; nhận xét về tỉ lệ, khoảng cách giữa hai vật mẫu và độ đậm nhạt ở mẫu.
- GV bổ sung và tóm tắt các ý chính :
  - + Hình dáng, đặc điểm của khối hộp và khối cầu.
  - + Khung hình chung của mẫu và khung hình của từng vật mẫu.
  - + Tỉ lệ giữa hai vật mẫu.
  - + Độ đậm nhạt chung và độ đậm nhạt riêng của từng vật mẫu do tác động của ánh sáng.

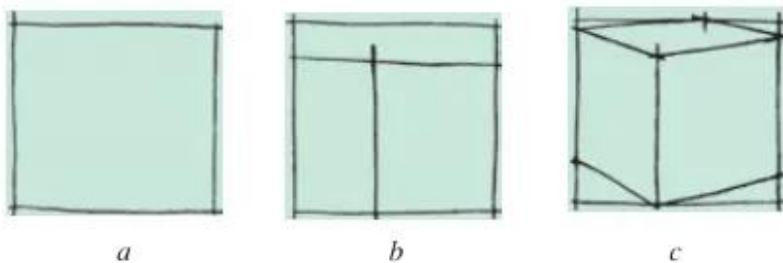
Hình 1. Mẫu vẽ khối hộp và khối cầu

Hoạt động 2 : Cách vẽ

- GV yêu cầu HS quan sát mẫu, đồng thời gợi ý cho HS cách vẽ :
- + So sánh tỉ lệ giữa chiều cao và chiều ngang của mẫu để vẽ khung hình chung, sau đó phác khung hình của từng vật mẫu.
- + GV có thể vẽ lên bảng từng khối riêng biệt để gợi ý HS cách vẽ hình khối hộp và khối cầu.

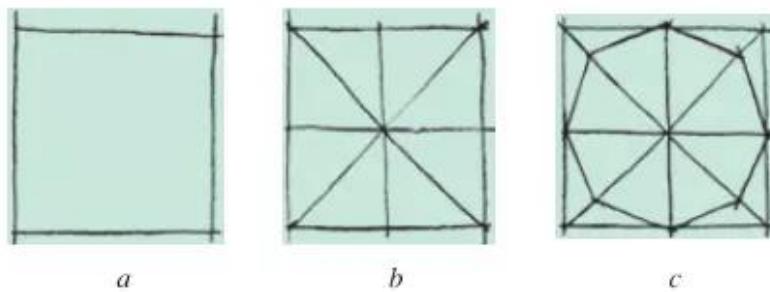
Vẽ hình khối hộp

- Vẽ khung hình của khối hộp.
- Xác định tỉ lệ các mặt của khối hộp.
- Vẽ phác hình các mặt bằng nét thẳng.
- Hoàn chỉnh hình.

Vẽ hình khối cầu

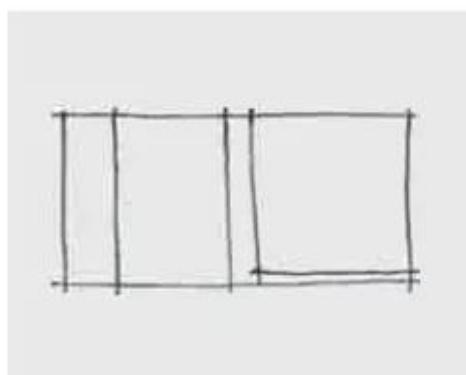
- Vẽ khung hình của khối cầu là hình vuông.
- Vẽ các đường chéo và trực ngang, trực dọc của khung hình.
- Lấy các điểm đối xứng qua tâm.
- Dựa vào các điểm, vẽ phác hình bằng nét thẳng, rồi sửa thành nét cong đều.

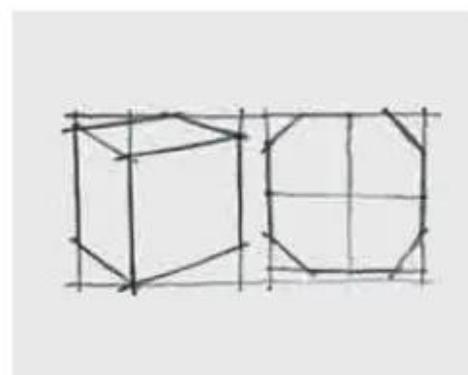
- GV gợi ý HS các bước tiếp theo :
- + So sánh giữa hai khối về vị trí, tỉ lệ và đặc điểm để chỉnh sửa hình vẽ cho đúng hơn.
- + Vẽ đậm nhạt bằng ba độ chính : đậm, đậm vừa, nhạt.
- + Hoàn chỉnh bài vẽ.

Lưu ý :

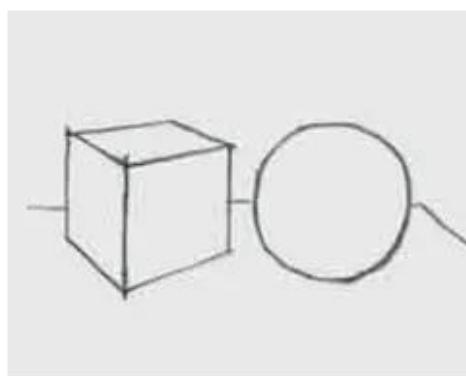
Ở bài này, vẽ đúng tỉ lệ giữa hai vật mẫu là khó đối với HS. GV nhắc HS cần thường xuyên quan sát, so sánh tỉ lệ thì hình vẽ sẽ hạn chế được sự sai lệch, mất cân đối. Cố gắng xác định khung hình chung, khung hình riêng, tỉ lệ chiều cao, chiều ngang của từng vật mẫu sao cho sát mẫu. Đây là yêu cầu chính của bài vẽ này.

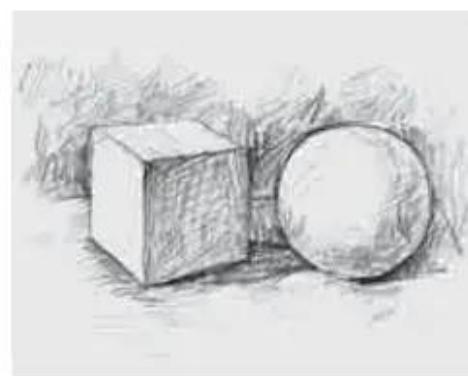
a

b

c

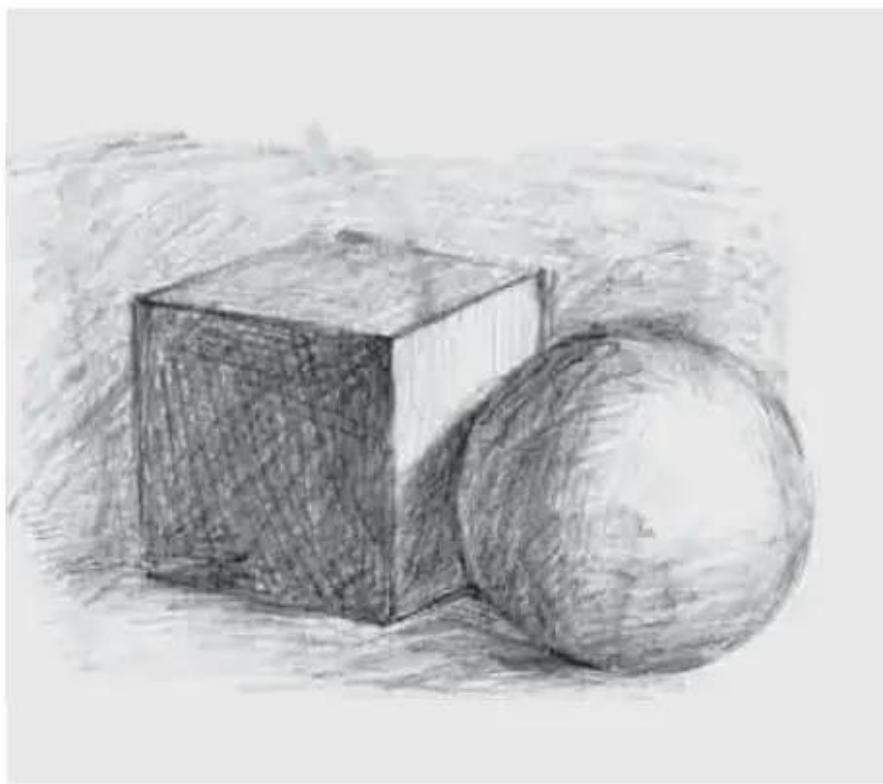
d

Hình 2. Gợi ý cách vẽ

Hoạt động 3 : Thực hành

- Khi HS vẽ, GV đến từng bàn để quan sát và hướng dẫn.
- Khi HS vẽ hình, cần nhắc các em quan sát và so sánh để xác định đúng khung hình chung, khung hình riêng của mẫu.

- Nhắc HS chú ý bố cục sao cho cân đối ; vẽ đậm nhạt đơn giản (vẽ bằng ba độ đậm nhạt chính).
- Gợi ý thêm cho những HS còn lúng túng.

Hình 3. Bài vẽ khối hộp và khối cầu (tham khảo)

Hoạt động 4 : Nhận xét, đánh giá

- GV gợi ý HS nhận xét, xếp loại một số bài vẽ tốt và chưa tốt.
- GV bổ sung nhận xét, điều chỉnh xếp loại và khen ngợi, động viên một số HS có bài vẽ tốt.
- GV nhận xét chung tiết học.

Dẫn dắt

- Về nhà quan sát các con vật quen thuộc.
- Sưu tầm tranh, ảnh về các con vật.
- Chuẩn bị đất nặn cho bài học sau.